

B: Almindelig beretning

I. Rektor, dekanerne og de styrende organer

1. Rektors årsberetning

»Uvished« kunne der i 1982 stå skrevet tværs hen over universitetets væsentligste anliggender. Uvished om den varslede, fortsatte nedtur af budgetterne. Uvished om, hvorvidt afskedigelser kan undgås. Uvished om ændringerne i budgetprocedurene. Budgetmodellen i sin hidtil kendte form synes på vej ud, men hvad kommer i stedet? Uvished om tværfakultære uddannelser og andre aktiviteter baseret på de særlige RUA midler (RUA = statens plan til bekæmpelse af ungdomsarbejdsløsheden). Uvished om forskerrekrutteringen. Kommer den igang i 1983 og i en form, så den vil tiltrække de bedste, yngre kræfter? Uvished også om adgangsbeholdningen. Bliver den lempet i 1983 på vilkår, der vil harmonere med universitetets virksomhed? For hvis dørene bliver åbnet for et væsentlig større antal studerende uden tilsvarende ressourcetilførsel, bliver det utvivlsomt forskningen, der kommer til at betale. Uvished endelig om styrelsesloven. Staten ønsker universitetets synspunkter 1. marts 1983, men hvad så? Er der ændringer på vej?

Uvished er ikke godt for et universitet. Forskning og uddannelse er aktiviteter med langtidsperspektiv, og de trives bedst i en atmosfære af tillid til universitetets langsigtede fremtid. Svigter denne tillid, bliver det svært at tiltrække de bedste kræfter. De vil gå andetsteds hen, hvor vilkårene forekommer mere attraktive.

Derfor må man ikke lade sig bedrage af, at institutionen dog fungerer og producerer. Den øjeblikkelige, videnskabelige aktivitet ved Københavns Universitet viser ingen tegn på afmatning – endnu. Derom vidner institutberet-

ningerne i årbøgerne. Men omfanget af forskningsaktiviteten må bl.a. ses i lyset af den »skæve« aldersfordeling af universitetets lærere. En uforholdsmæssig stor del af staben tilhører en aldersgruppe, der erfaringsmæssigt udviser en høj videnskabelig aktivitet. Kommer der ikke nyt blod til systemet, venter der stagnation og forbening forude. Lige nu bliver der kun få stillinger ledige ved naturlig afgang, fordi aldersfordelingen er så skæv. Og kun i de færreste tilfælde kan ledigblevne stillinger genbesættes, fordi budgetterne beskæres. Derfor er det så vigtigt, at forskerrekrutteringen snart kommer igang – vel at mærke sådan, at hensigten fremmes. Om dette har et enigt konsistorium henvendt sig til undervisningsministeriet og gjort opmærksom på en række problemer ved den plan, staten har fremlagt: de uklare finansieringsforudsætninger, den lange (9-årige) indsigelsestid, uklarheden om de faste slutstillinger, de udefinerede styringsforudsætninger og endelig spørgsmålet om midler til drift og TAP-medhjælp, når forskningsvoluminet øges. Dette sidste punkt forbigår den fremlagte plan i tavshed. Universitetet håber, at dets kommentarer kan blive taget til følge, således at forskerrekrutteringen kan få optimal effekt fra starten, og uden at denne start forsinkes yderligere. Og så håber vi, at staten derefter tager hul på universitetsforskningens andre påtrængende problemer: det nedslidte apparatur og de mange huller på institutbibliotekernes hylder, som nedskæringerne har efterladt.

Rummer statens udspil om forskerrekruttering visse forhåbninger, så kan det samme desværre ikke siges om den almindelige budgetud-

vikling. Universitetets realbudget for forskning og uddannelse (d.v.s. fakulteternes totalbudget, målt i faste kroner) er i de senere år blevet beskåret med næsten 3% om året. Universitetet afskæres dermed i de fleste tilfælde fra at genbesætte ledigblevne stillinger, ligesom antallet af deltidslærere er faldet drastisk. Hertil kommer, at der – langsomt men sikkert – er blevet færre driftsmidler til rådighed pr. ansat. Fortsætter denne nedtur, bringes universitetet i en uholdbar situation, og ikke mindst universitetsforskningen. Forskning og undervisning er intimt sammenvævede aktiviteter, men mange forskningsprojekter må faktisk udføres som residualaktiviteter, baseret på den tid og de ressourcer, der bliver tilovers, når undervisning og administration er varetaget. Skæres der i driftsbudgettet og i stillingstallet, er det oftest residualet, altså forskningen, der må undgåede.

Som det fremgår af den humanistiske dekans årsberetning, er ikke mindst dette fakultet i en udsat situation. Københavns Universitet har tidligere – bl.a. i kraft af sin nærhed til righoldige samlinger og biblioteker – kunnet fastholde stærke forskningstraditioner indenfor en bred vifte af humanistiske fag. En indsnævring af denne fagvifte vil være et alvorligt tilbageslag for universitetet, og vi vil alle lide et tab, som det i givet fald vil tage en lang årrække at genoprette. Her står der ikke blot betydelige kulturværdier på spil, men også værdier af kontant betydning. Eksempelvis kan nævnes østasiatiske sprog. For en menneskealder siden forudså de færreste den økonomiske nytteværdi, kendskab til det østasiatiske sprogområde ville få. Idag kan enhver se nytten af universitetets ekspertise på dette område. Hvis man idag – for at opnå en marginal, øjeblikkelig besparelse – reducerer det humanistiske fakultet til en torso, underminerer man et forskningsberedskab og et uddannelsesberedskab, som man med garanti vil få brug for i fremtiden. Universitetsplanlægning bør være langsigtet, ellers bliver den en karikatur.

Også andre dele af universitetet – særlig det lægevidenskabelige og det naturvidenskabelige fakultet – har gennem ministeriets budgetfremskrivninger fået varsler om særlig store nedskæringer i de kommende år. I indeværende år har dog det naturvidenskabelige fakultet

fået tilført særlige midler i forbindelse med en udvidet tilgang af studerende. Denne »ambulancetjeneste« er sket via RUA-midler og den har midlertidigt forbedret det naturvidenskabelige fakultets situation i forhold til de værste forudannelser. RUA-midler er også i begrænset omfang bevilget eller stillet i udsigt til igangsættelse af nye uddannelsesstilbud med gunstige erhvervsudsigter, herunder visse tværfakultære (humanistisk-samfundsvidenskabelige) aktiviteter, de s.k. områdestudier.

RUA-midlerne har – temporært – lettet universitetets budgetsituation på nogle enkelte, udefra udvalgte og øremærkede, områder. Men desværre har proceduren i forbindelse med denne hårdt tiltrængte ressourcetilførsel voldt universitetet megen bekymring. De tids-terminer, staten i løbet af 1982 har pålagt universitetet, har nemlig tvunget dette til en så hastig sagsbehandling, at den må betegnes som værende på kanten af det ansvarlige. Hertil kommer, at det er uvist, hvorledes de planlagte ny uddannelser og tilgangsudvidelserne skal finansieres den dag, RUA-midlerne er helt nedtrappede, hvilket formentlig vil ske omkring 1987. Der er således tale om en tidsbegrænset injektion af øremærkede midler, der bl.a. sigter mod en faglig omstrukturering af dele af fakulteterne, uden at disse har været levnet tid til en omhyggelig diskussion af de faglige perspektiver. Nok har universitetet et stærkt behov for at få stabiliseret og forøget sine snævre, økonomiske rammer, men det vil være ønskeligt, at det fremtidigt kunne ske under sundere injektionsformer.

Den måde, hvorpå staten budgetlægger det videregående uddannelsessystem, er i det hele blevet en sag af indgribende betydning for universitetets liv. Staten har i de senere år søgt at skematisere budgetlægningen ud fra det synspunkt, at universitetet må kunne opstille kvantitative aktivitetsmål flere år ud i fremtiden som grundlag for sin planlægning. Det er forståeligt, at statens centrale systemplanlæggere har villet undersøge, om en sådan normbaseret budgetlægning kunne være hensigtsmæssig, ud fra en generel politisk målsætning om at opnå øget gennemskuelighed af universitetets virke og en større grad af sammenlignelighed mellem de enkelte uddannelsesinstitutioner. Men efter nogle års erfaringer med dette nye bud-

getssystem er det universitetets konklusion, at normlægningen er gået over gevind og nu snarest blokerer for ønskelige udviklinger indenfor universitetet. Den nuværende normlægning er principielt ufaglig, og den stimulerer derfor ikke de enkelte fakulteters faglige planlægning. Tværtimod kan f.eks. studieplanlægningen blive trukket skæv, når kurser m.v. tilskæres med et sideblik til studietrinstilvækster og andre budgetstørrelser. Normlægningen er videre koblet med en budgettering på hovedområder, som reelt – om ikke formelt – har gjort det vanskeligt at udvikle tværfakultære aktiviteter. Og endelig har den vidtdrevne normlægning vist sig uforenelig med den intime sammenvævning af forskning og undervisning, der er universitetets særkende.

Specielt forskning er en virksomhed, der vanskeligt lader sig budgettere efter skemaer og fælles, landsdækkende systemer. Gør man det alligevel, risikerer man, at resultatet bliver en forkrøbling. Megen universitetsforskning har karakter af at være en stræben mod fjerne mål i et ukendt landskab. Men hvis universitetet pålægges at planlægge sine forskningsaktiviteter gennem opstilling af stive, flerårige aktivitetsmål, må det befrygtes, at resultatet vil blive noget andet, nemlig en jagen efter overfladiske og hurtigt dokumenterbare småting, altså en dårligere og mindre kreativtetsbetonet forskning – og i tilgift et administrativt papirbjerg.

Universitetet ville hilse det med tilfredshed, hvis staten ville slå ind på nye veje og forlade en overdreven og principielt ufaglig normbudgettering. Dette behøver ikke at indebære en tilbagevenden til de gamle tilstande, hvor universitetet fik sine midler i én årlig klump. Det system havde også sine ulemper, når midlerne skulle fordeles internt. Der er fordele forbundet med en budgettering på hovedområder, når den baseres på en faglig planlægning af hovedområdernes virksomhed og desuden indebærer en reel dispositionsfrihed for universitetet for udvikling af tværfaglige og tværfakultære aktiviteter. Samtidig med at man reducerer den ufaglige normbudgettering, bør det efter universitetets mening tilstræbes, at den nødvendige landsplanlægning af forskning og videregående uddannelser sker gennem et minimalt antal af prioriterende, statslige udvalg.

Det vil blive hilst med glæde, hvis udvalgsystemet kunne forenkles, så universitetet kunne aflastes for udefra kommende administrative byrder, som for øjeblikket føles overordentlig tyngende, og få arbejdsro til at koncentrere sig om sine fundamentale opgaver: uddannelse og forskning.

Til en beretning om universitetets forhold hører også et rids af studenternes situation. Flertallet af universitetets studerende har i disse kriseår dårlige økonomiske og boligmæssige forhold, og har erhvervsarbejde, der sjældent lader sig forene med en normal studierytme. Den vanskelige studentsociale situation må utvivlsomt ses som en væsentlig medvirkende faktor bag de høje frafaldsprocenter og de lange, gennemsnitlige studietider, som statistikkerne udviser. Der er et påtrængende behov for en forbedring af de studerendes situation, bl.a. gennem en forbedret studiestøtte, og det burde måske også overvejes at udforme forbedringer, som sigtede mod at forkorte studietiderne.

Det er også påkrævet at tage adgangsbegrænsningen op igen med friske øjne. Universitetet har tidligere påpeget de uheldige virkninger af et stærkt reguleret adgangssystem. Med det voksende tilgangspres er skævheder og urimeligheder imidlertid blevet så iøjnefaldende, at en forenkling af systemet nu må anses for en hastesag. Universitetet har henvendt sig til undervisningsministeriet med konkrete forslag til sådanne forenklinger i håbet om, at ændringer i systemet kan gennemføres fra efteråret 1983. På lidt længere sigt finder universitetet det imidlertid nødvendigt, at der stilles flere studiepladser til rådighed, og universitetet har med dette for øje startet en undersøgelse af konsekvenserne af en friere adgang til en række af universitetsstudierne.

Et særligt akut adgangsbegrænsningsproblem er opstået ved datalogiuddannelsen. Uddannelseskapaleteten ved Datalogisk Institut har i en årrække været utilstrækkelig. I de sidste fire år er studenterantallet steget fra 746 til 1262 i september 1982. I samme periode er antallet af faste lærere kun udvidet fra 16 til 17. Uddannelsesopgaverne er stærkt afhængig af indsatsen fra de mere end 60 studenterinstruktører, undervisningsassistenter og eksterne lektorer, som ved udgangen af 1982 var knyttet til instituttet.

Studiestrukturen tillader kombinationer af datalogi med mange andre fag. Dette udnyttes idag således, at ca. en trediedel af de studerende kombinerer datalogi med matematik, ca. en trediedel læser HD som bifag medens den sidste trediedel læser forskellige fag indenfor humaniora, naturvidenskab og samfundsvidenskab.

Instituttet og fakultetet har ønsket at gennemføre et hurtigt planlægningsarbejde med henblik på at opnå et gennembrud i løsningen af instituttets vanskeligheder. Der sigtes mod at afslutte planlægningen ca. 1. februar 1983. Målsætningen er at forøge kandidatproduktionen væsentligt, snarest at afvikle den eksisterende ophobning af studerende på anden del og at muliggøre en fremtidig fri eller kun lempeligt reguleret adgang til datalogistudiet. Det er en forudsætning for planlægningsarbejdet, at forøgelsen i uddannelseskapaleteten sker med fastholdelse af de grundlæggende kvaliteter i instituttets uddannelses- og forskningsprogram.

Universitetet har i årets løb ad forskellige veje søgt at forbedre sin kommunikation til det

omgivende samfund. Universitetet har således inviteret til uformelle informationsmøder med politikere (folketingets uddannelses- og forskningsudvalg), med centraladministrationen (uddannelseskontoret i direktoratet for de videregående uddannelser) og med repræsentanter for medierne (uddannelsesjournalisternes og videnskabsjournalisternes foreninger). Desuden har Universitetsavisen i 1982 for første gang været benyttet til forskningsformidling udadtil gennem et særligt temanummer, udsendt i stærkt udvidet oplag. Og i det hele har universitetet gennem åbent husarrangementer, udstillingsvirksomhed m.v. søgt at understrege sin placering som en levende kulturfaktor med bud til brede kredse af det danske samfund.

Denne formidlingsmæssige virksomhed anser universitetet for at være en opgave af største betydning. Også fordi den kan være med til at øge forståelsen for, at universitetet ikke er en samfundsmæssig luksus, men en nødvendighed, uddannelsesmæssigt, forskningsmæssigt og kulturelt.

2. Dekanernes årsberetninger

A. Det teologiske Fakultet

Efter de siden budgetmodellens indførelse gældende forudsætninger skulle det teologiske fakultet udbygges ved optagelse af flere studerende samt ved successiv tilførelse af flere faste lærerstillinger.

De for universitetet vanskelige økonomiske forhold har imidlertid fået afsmittende og negativ effekt på disse forudsætninger.

Tvunget ind i budgetmodellens »panser«, der ikke kalkulerer med et levende fakultets virkelige situation, har de nødvendige indskrænkninger fået utilsigtede og planlægningsødelæggende konsekvenser.

Fakultetet har i overensstemmelse med udbyningsplanerne fået et stigende antal studenter og en forøgelse af den faste lærerstab med 2 adjunkt/lektorer.

Imidlertid skal de nye stillinger finansieres på bekostning af løn til allerede ansatte professorer, hvilken løn derfor må hentes andetsteds på budgettet.

I overensstemmelse med budgetmodellens formel fastsættes undervisningsandelen for de nye lærere til 100% og forskningsandelen til 0. På forskningssiden har dette indtil nu medført en generel reduktion af forskningen på fra 40 til 35% af arbejdstiden. Og på undervisningsiden bliver konsekvensen, at fakultetets meget høje student/lærerratio, nemlig 16,5, bliver fikativt formindsket til 15,1.

B. Det samfundsvidenskabelige Fakultet

Arbejdet i det forløbne år inden for Det samfundsvidenskabelige Fakultet, kan karakteriseres som en løben spidsrod mellem på den ene side udefrakommende direktiver, initiativer og forespørgsler m.m. og på den anden side fakultetets egne forsøg på at styre gennemførelsen af undervisningen og forskningen, således at der bevarer en sammenhæng og kvalitet i disse aktiviteter under bedst mulig udnyttelse af de begrænsede ressourcer. Fakultetsrådet har herunder med stort besvær og vekslende held søgt af afskærme det daglige arbejde inden for fagene med følgerne af de ofte modstridende krav og tiltag.

De økonomiske vilkår og bevillingsmæssige problemer har i 1982 ligesom i 1981 i høj grad præget arbejdet inden for fakultetet. Ikke desto mindre har det mest påfaldende træk ved det forløbne år ikke været ressourceproblemerne som sådan, men de stærkt forringede muligheder for at gennemføre en samlet, faglig og økonomisk planlægning på fakultetsniveau. Omstændighederne omkring udarbejdelsen af budget for finansåret 1983 kan illustrere disse forhold.

Arbejdet med udarbejdelse af budgettet er præget af, at Det samfundsvidenskabelige Fakultet – i tillæg til de almindelige vanskeligheder ved udarbejdelse af budgetter under stadig nedskæringer – er stillet overfor svære reallokeringsproblemer på grund af fakultetets sammensætning og fagenes uens udvikling. De 2 store fag, retsvidenskab og statsvidenskab, er begge ekspanderende, mens de 4 mindre fag er i tilbagegang med hensyn til studentertal. Overflytning af en bevilling af en bestemt størrelse fra de mindre fag til de store fag betyder derfor en forholdsvis stor nedskæring med alvorlige konsekvenser for de små fag, men for de store fag kun en forholdsvis beskeden forøgelse med begrænset effekt.

På denne baggrund blev der i forbindelse med udarbejdelsen af budget for 1983 gennemført et omfattende analysearbejde. Efter indkaldelse af materiale fra de enkelte fag og grundige drøftelser over 10 møder i fakultetsrådet blev dette arbejde afsluttet med udarbejdelsen af et budget for 1983 på grundlag af de i december 1981 meddelte foreløbige rammer. Ved modtagelsen af de endelige rammer i midten af februar måtte fakultetet imidlertid konstatere så betydelige afvigelser i budgetforudsætninger og mellem den foreløbige og den endelige ramme, at grundlaget for det udarbejdede budget var bortfaldet. Tillige var der stor usikkerhed med hensyn til i hvilket omfang forskellen på den foreløbige ramme og den endelige ramme, en yderligere nedskæring på godt 1,3 mill.kr., var udtryk for en reel nedskæring, der ville medføre aktivitetsindskrænkninger, og i hvilket omfang der var tale om beregningstekniske forskelle f.eks. som følge af forskellige fremgangsmåder ved pris- og lønregule-

ring af bevillingerne. Med de ca. 15 dage, der fra modtagelsen af de endelige rammer var til rådighed for udarbejdelsen af et budget, så fakultetet sig ikke i stand til at aflevere et forsvareligt budget, men måtte imidlertid indarbejde den yderligere nedskæring som en specificeret budgetregulering.

Stort set samtidigt med slutningen af arbejdet med budgettet for 1983 modtog fakultetet så meddelelse om, at der som et led i regeringens ungdomsarbejdsløshedsbekæmpelsesprogram (RUA) skulle ske en udvidelse af tilgangen af studerende til Det samfundsvidenskabelige Fakultet, og at fakultetet derfor ville få forøget sin ramme for 1982 og i de følgende år. For 1983 drejede det sig om ca. 1,1 mill. kr. eller et beløb af samme størrelsesorden som den omtalte, uforudsete nedskæring. Under disse omkåb har det først i september, og efter yderligere besvær for de styrende organer inden for fagene, været muligt at fastlægge budgettet for 1983. Det skal fremhæves, at det sideløbende med fordelingen af de almindelige nedskæringer for fakultetet alligevel har været muligt i enighed at gennemføre en vis reallokering mellem fagene i 1983 som i 1982.

Også på anden måde har RUA sat sit præg på fakultetets arbejde i 1982. Med skrivelse af 10. juni og cirkulære af 13. juli indkaldte DVU ansøgninger om tilskud til udvikling af nye uddannelsesstilbud m.m.

Efter de senere års perspektivløse arbejde med nedskæringer, som især har været en trussel mod den faglige og pædagogiske fornyelse, ydede enkeltpersoner og grupper inden for fakultetet en betydelig indsats for i ansøgningsform at præcisere ideer og tanker om nye uddannelsesstilbud. Under et uhyre tidspres lykkedes det at færdiggøre et stort antal ansøgninger dels fra fakultetet som helhed, dels fra samtlige fag inden for fakultetet. Fakultetet afleverede således den 20. august 10 ansøgninger om tilskud for 1982 på et samlet beløb på 754.000 kr. og atter den 23. september 13 ansøgninger for 1983 om et samlet tilskud på 2.960.000 kr.

Fakultetet har for 1982 fået meddelelse om, at 2 ansøgninger er imødekommet, har fået afslag på 3 ansøgninger og var ved årets udgang uden svar på 5 ansøgninger. Uformelt erfarede fakultetet, at der næppe kan opnås yderligere

tilskud i 1982, og hvad angår 1983 berettede rygterne, at det er usikkert, om der overhovedet vil være mulighed for sådanne tilskud i det kommende år, og at de i hvert fald påregnes at blive stærkt beskåret. Resultatet af fakultetets anstrengelser synes med andre ord i dag at kunne opgøres som tilskud til 2 udviklingsarbejder med ialt ca. 290.000 kr. Dette resultat er umiddelbart skuffende, og fakultetet må nærmere vurdere udbyttet i lyset af indsatsen. Hvis man ser bort fra de uenigheder og konflikter mellem personer og grupper, som tilsyneladende inden for nogle fag er blevet fremkaldt af sagen og af det tidspres, hvorunder den skulle behandles, og ganske bortset fra værdien af de mere betydningsfulde arbejdsopgaver inden for undervisning og forskning, som arbejdstiden kunne og burde være anvendt på, så kan man skønsmæssigt opgøre omkostningerne til godt 1000 arbejdstimer for de videnskabelige medarbejdere inden for fakultetet. Heri indgår arbejdstid til udarbejdelse af forslag til ansøgninger, møder herom, revision af forslag, behandling i styrende organer m.m. Opgørelsen omfatter altså ikke de studerendes tidsforbrug uden for fakultetet og materialeforbrug. Det bevilgede tilskud modsvarer således næppe de direkte omkostninger, der har været forbundet med udarbejdelsen af ansøgningerne.

Reaktionen på dette beskedne resultat af anstrengelserne er en ret udbredt fornemmelse af, at man er blevet holdt for nar. Og mest de personer og grupper, som argumenterede for, at der her forelå en uafviselig mulighed for støtte til fornyelse og udvikling. Man kan betvivle, om Det samfundsvidenskabelige Fakultet igen vil reagere på sådanne initiativer, medmindre der kan gives en ganske god garanti for, at arbejdsindsatsen ikke bliver spildt.

Det skal bemærkes, at det ene af de udviklingsarbejder, som har modtaget tilskud, vedrører et samarbejde med Det naturvidenskabelige Fakultet om at undersøge mulighederne for at kombinere datalogistudier med studier ved Det samfundsvidenskabelige Fakultet. Dette projekt er igangsat under en styringsgruppe med repræsentanter for fakulteterne, for datalogi og fagene under Det samfundsvidenskabelige Fakultet.

Den i årsberetningen for 1981 omtalte inter-

esse for at deltage i det videre arbejde med områdestudier, er i det forløbne år udmøntet i fakultetets deltagelse i de nedsatte, tværfakultære styringsorganer, områdestudieråd og -nævn, og i de arbejdsgrupper der herunder gennemfører planlægningsarbejdet m.m. for de enkelte områdestudier.

Fakultetsrådet og andre styrende organer inden for fakultetet har også i 1982 behandlet og afgivet udtalelser om en lang række større og mindre sager vedrørende uddannelses- og forskningsforhold. Det gælder således den af DVU udarbejdede »Grovskitse for RUC's videre udvikling«, som i årets begyndelse blev gjort til genstand for indgående behandling. Endvidere er der afgivet udtalelser om administrationsdepartementets undersøgelse af de administrative uddannelser, om regler for tildeling af licentiatgraden, om det videre arbejde med områdestudier, om uddannelse i matematisk økonomi, om optagelsestest, om Statistisk Forskningsenhed, om forskerrekruiteringsplanen, om styrelsesloven m.m.

Fra de enkelte faggrupper skal nævnes, at det statsvidenskabelige studium fra efterårssemestret har fået forøget optagelsen af nye studerende med yderligere 50 nye studerende som et led i RUA.

Inden for både den retsvidenskabelige og den statsvidenskabelige faggruppe er der arbejdet med at nedbringe censurudgifterne. Et forslag om ændringer i eksamensbestemmelserne i bekendtgørelsen om juridisk kandidat-eksamen er udarbejdet og afgået til undervisningsministeriet; forslag om ændringer i bekendtgørelsen for statsvidenskabelige eksamen ved at blive færdiggjort.

Undervisningslokalesituationen har været anspændt. Ved et lejemål er kapaciteten for så vidt angår almindelige undervisningslokaler blevet noget forbedret. Med udvidelserne af tilgangen til retsvidenskab og statsvidenskab i 1981 og til statsvidenskab igen i 1982 er der tale om ganske store årgange, som nu bevæger sig igennem disse studier og øger presset navnlig på de få store auditorier, hvor forelæsninger for en hel årgang, kan afholdes. Fra efterårssemestret 1983 ventes auditoriekapaciteten at give store problemer for undervisningens gennemførelse.

Med hensyn til lokalekapaciteten for insti-

tutterne er denne nu efter afgivelse af et lejemål i Studiestræde 5 udnyttet til det yderste, herunder også lokaler i Studiestræde 10 og delvis Studiestræde 8, som i den gældende lokaleplan fra 1977 er forudsat afviklet. Med det stigende antal besatte, faste stillinger inden for retsvidenskab og statsvidenskab og antallet af stipendiater, der arbejder ved institutterne, herunder bl.a. det stigende antal fonds aflønne, ansatte på projekter m.m., har fakultetet besluttet at igangsætte en lokaleplanlægning i 1983 med henblik på revision af den eksisterende lokale- og lokaliseringsplan.

Den af landsudvalget (FLUSA) nedsatte arbejdsgruppe vedrørende de sociologiske, kultursociologiske og antropologiske uddannelser har i marts afsluttet sit arbejde. I betænkningen stilles bl.a. forslag om udvidelse af tilgangen til de 3 studier, om lettere adgang til at kombinere bifag med andre uddannelser og om fri adgang til bifagsstudiet. Landsudvalget har tilsluttet sig forslagene om fri adgang til bifagsstudierne, men er delt i spørgsmålet om på nuværende tidspunkt at forøge tilgangen til kandidat- og magisterstudierne. Betænkningen har været behandlet i det antropologisk-sociologiske fagråd, og fakultetsrådet har tilsluttet sig fagrådets ønske om en forhandling med DVU.

Årsberetningen skulle gerne have givet et lille indtryk af de mangeartede, administrative opgaver inden for fakultetet, og af de vilkår, der gives for planlægning og administration på fakultetsniveau.

Hvad angår disse vilkår har problemerne ved udarbejdelsen af budget for 1983 og om tilskud til udvikling af nye uddannelses tilbud klart afsløret den elendighed som hersker i den centrale, politiske og administrative styring af de videregående uddannelser, og som beklageligvis i stigende grad behersker fakulteterne og institutionerne. For et fakultet, hvor størstedelen af både de ansatte og de studerende er belastet af en faglig indsigt netop i problemerne omkring planlægning og administration og i økonomiske/budgetmæssige problemstillinger, er situationen på grænsen af det uudholdelige.

Hvad angår de administrative opgavers omfang, er det bemærkelsesværdigt, at der er stor interesse for bevillingerne til undervisning og forskning, foretages almene og specifikke ned-

skæringer af disse og gennemføres en skarp kontrol med overholdelsen af disse bevillinger, mens der er påfaldende ringe opmærksomhed om det frådseri med ressourcer til administrative formål, som følger af de udefrakommende direktiver og initiativer. På dette område vil fakultetet kunne tilslutte sig betydelige besparelser.

C. Det lægevidenskabelige Fakultet

Det lægevidenskabelige fakultets aktiviteter er i løbet af 1982 i tiltagende grad blevet præget af fakultetets reducerede ressourcer. For at undgå afskedigelser af fast ansat personale har fakultetet således praktisk taget måttet undlade at genbesætte ledigblevne stillinger. Stillingsreduktionen i forbindelse med den stadig stigende arbejdsbelastning i styrende organer medfører, at et af fakultetets største problemer efterhånden er svindende tid til de funktioner, der er fakultetets væsentligste, nemlig forskning og undervisning.

Til trods herfor har fakultetets forskningsaktivitet i 1982 været absolut tilfredsstillende, hvilket ikke mindst må tilskrives det kvalitative niveau, som formår at tiltrække ikke ubetydelige fondsmidler til supplerende af svindsottige annua.

Panum byggeriet er forløbet planmæssigt. Fakultetet har taget nye administrationslokaler i brug, og fakultetets studenter har fået mulighed for at udfolde studenter-sociale aktiviteter i den såkaldte studenterklub. Fakultetet ser frem til, at byggeriets 4. etape tages i brug i løbet af 1983, og at første dels undervisningen herefter endelig kan samles på Panum.

Med ibrugtagningen af 4. etape flytter de første tandlæger ind i Panum Instituttet. Fakultetet byder højskolen velkommen og ser frem til et godt samarbejde om udnyttelsen af instituttets mange muligheder.

Fakultetet har i 1982 genoptaget arbejdet med det nye studieplanforslag, idet de ressourcekrav en gennemførelse af det foreliggende forslag vil rejse, i øjeblikket er genstand for behandling. En udvidet og forbedret klinisk uddannelse vil dog kun kunne gennemføres, hvis undervisningsministeriet formår til at genforhandle overenskomsten vedrørende den kliniske undervisning ved Københavns amt og

Københavns kommune i en for universitetet gunstig retning. Fakultetet har noteret med tilfredshed, at Det faglige landsudvalg for sundhedsuddannelserne er enig med fakultetet heri. Fakultetet forventer snart stillingtagen i undervisningsministeriet og bliver denne negativ, må fakultetet se i øjnene, at et fortsat arbejde med en ny studieplan i det store og hele vil være omsonst.

Fakultetet har fortsat arbejdet med et forslag til strukturen af et fremtidigt mere end decimeret fakultet, og det forventes, at et nedsat strukturudvalg fremlægger sin betænkning ved udgangen af 1982.

D. Det humanistiske Fakultet

1982 har på mange måder været et både skuffende og besværligt år for fakultetet.

November 1981 afleverede de humanistiske fakulteter i Danmark deres udspil til en landsplanlægning for de kommende års udvikling af humaniora i Direktoratet for de videregående uddannelser.

Siden da er der praktisk talt intet sket på de ydre fronter. Der har været eet møde i Direktoratet, hvor man aftalte en række nye møder, der alle er blevet aflyst. Regeringen (den forrige) opfandt RUA-begrebet, der af alle overordnede instanser er blevet brugt til, ved at sprede nogle håndøre ud over institutionerne, at betale sig fra en dialog om planlægningen. Nu erklærer regeringen (den nuværende) at RUA-midlerne både skal indskrænkes og til dels anvendes efter andre kriterier end hidtil forudsat.

Det er ikke besynderligt om de ansvarlige ledere af statens institutioner efterhånden føler sig holdt for nar.

Så meget desto mere burde det påskønnes når statens institutioner, og også dette fakultet, under disse umulige konditioner, alligevel forsøger at forny sig og gennemføre en række reformer.

I år er de første konkrete skridt blevet taget til en forenkling af fakultetets opbygning gennem forsigtige tillempninger af institutstrukturen og flere vil formentlig være gennemført inden årets udgang.

Nye uddannelser på forsøgsbasis er blevet igangsat: Audiologopædi, anvendt sprogviden-

skab og – i et frugtbart samarbejde med Handelshøjskolen i København – en videregående erhvervssproglig uddannelse i russisk, og en andre steder velkendt traditionel uddannelse: bifagseksamen i oldtidskundskab er blevet etableret.

Arbejdet med at forberede en egentlig uddannelse i massekommunikation er fortsat og vi håber at få grønt lys til at gå igang i løbet af 1983. Der arbejdes hen imod nye og forenklede studieordninger inden for de orientalske filologier og lingvistik og nye overbygningssuddannelser med henblik på en udvidelse af humanistiske kandidaters ansættelsesmuligheder er under udarbejdelse: Indvandrerkonsulentuddannelse, områdestudier, I-landsstudier m.v., i nogle tilfælde i samarbejde med andre fakulteter.

Samtidig kan det nævnes at konkrete aftaler om et undervisnings- og forskningsmæssigt samarbejde med Roskilde universitetscenter og med Handelshøjskolen i København er umiddelbart foran deres afslutning. Også på forskningsfronten er der taget nye initiativer i 1982 bl.a. gennem oprettelsen af laboratoriet for sammenlignende Kulturforskning, ligesom det bør omtales at de seks nye centre, der er blevet dannet ved fakultetet, i betydeligt omfang danner ramme om et tværfagligt forskningssamarbejde.

Fakultetet har således vist en betydelig vilje og evne til fornyelse i 1982.

Netop derfor er det vigtigt, at der ikke tabes momentum nu. Får dette planlægnings- og fornyelsesarbejde ikke meget snart synlige følger i form af en opbakning fra direktorat og ministerium forbliver dette arbejde en torso.

Så vil fakultetet fra midten af 1980^{erne} gå gradvis i opløsning, og man vil i stedet for et levende og ekspansivt milieu stå tilbage med ruinerne af, hvad der var engang og med en bitter smag i munden over hvor dyr en inkompetent økonomisk styring af de videregående uddannelser har været for dansk forskning og undervisning. Men lad os bevare optimismen

og håbe at 1983-beretningen vil kunne fortælle, at fornyelsen af fakultetet nu er sikret og at der eksisterer tålelige og trygge rammer for den humanistiske forsknings og de humanistiske uddannelsers fortsatte udvikling.

E. Det naturvidenskabelige Fakultet

For Det naturvidenskabelige fakultet har året 1982 været præget af en udtalt usikkerhed om de kommende års udvikling angående penge og personale. Dette giver i forbindelse med stigende krav om en decentral planlægning fra de bevilgende myndigheders side let grobund for frustrationer.

Dette må ses i lyset af, at forsøg på planlægning/dimensionering indtil nu er blevet overhalet indenom af nedskæringer.

Fakultetet må desværre fortsat konstatere et fald i ressourcer. Udviklingen kan erkendes ved en betragtning af perioden 1971-1981 hvor nedgangen i videnskabeligt personale er på 11%, eksterne lektorer 46%, instruktører 86% og driftsmidler 43%.

På trods af dette kan fakultetet med tilfredshed notere sig, at der stadig har været energi til at starte nye aktiviteter og revidere gamle strukturer etc.

Man kan her især fremhæve starten af en helt ny biologisk studieordning fra september dette år, ligesom man inden for et af de biologiske centralinstitutter (Zoologi) har fundet anledning til en faglig omstrukturering gennem nedlæggelse af tre gamle institutter og oprettelse af to ny med tilsvarende rokering af såvel VIP som TAP personale.

Endelig må nævnes den nystartede udvikling indenfor fagene geofysik/geologi med udgangspunkt i FLUNAs rapport om undervisning og forskning indenfor kulbrinteområdet m.v.

I samme åndedrag kan det nævnes (som en illustration af fakultetets manglende økonomiske formåen) at en styrkelse er blevet givet fra DVU med øremærkning, hvilket set fra en overordnet synsvinkel, kan virke betænkelig.

3: Universitetets styrende organer 1982

Oplysninger om sammensætningen af Konsistorium, Konsistoriums Budget- og Forretningsudvalg, fakultets- og fagråd samt studienævn findes i »Vejviser for Københavns Universitet 1982«.

Herudover har Konsistorium nedsat følgende faste udvalg:

Forskningsudvalget, Immatrikulationsudvalget, Dispensationsudvalget, Uddannelsesudvalget, Valgudvalget, Udvalget for akademiske Anliggender, Statutudvalget, Stipendieudvalget, Konsistoriums permanente Museumsvalg, Bladudvalg (kommunikationsudvalg) vedrørende Universitetsavisen, EBD-udvalget, Koordinationsudvalget vedrørende den

fysiske Planlægning og Rengørings- og kanti-neudvalget.

Konsistoriums Budget- og Forretningsudvalg nedsatte i 1982 et udvalg til behandling af Fællessekretariatets undersøgelse »De studerende på Københavns Universitet«.

Oplysninger om sammensætningen af ovenstående udvalg fås på Konsistorialkontoret, Frue Plads, 1168 København K.

Endvidere nedsattes under Konsistorium følgende arbejdsgrupper: Arbejdsgruppen vedrørende Freds- og konfliktforskning, og Arbejdsgruppen vedrørende etablering af et Studenterhus.